

www.mevzuattakip.com.tr

Belediye Şirketlerinde Belediyeyi Temsile Yetkili Olabilecek Kişiler

İçişleri Bakanlığı Kontrolörü Mehmet KOYUNCU tarafından kaleme alınan bu değerlendirme de, belediyelerin Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kuracak oldukları veya ortağı oldukları şirketlerde nasıl temsil edilecekleri incelenmiştir. ***---***YAZININ TAMAMINI SİTE ÜYELERİ OKUYABİLMEKTEDİR. ÜYELİK İÇİN ÜCRETSİZ KAYIT YAPABİLİR VE YAZIYI OKUYABİLİRSİNİZ***---***

BELEDİYE ŞİRKETLERİNDE BELEDİYİYİ TEMSİLLE YETKİLİ OLABİLECEK KİŞİLER

Mehmet KOYUNCU

İçişleri Bakanlığı Kontrolörü

1. Giriş

Belediyeler, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70 inci maddesinde yer alan "Belediye kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usûllere göre şirket kurabilir." hükmü mevcuttur.

Aynı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre de 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek görevi belediye meclisine verilmiştir.

Bu değerlendirme de, belediyelerin Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kuracak oldukları veya ortağı oldukları şirketlerde nasıl temsil edilecekleri incelenecektir.

İncelemeye tabi tutulacak şirketler ise anonim şirketlerle, limited şirketlerdir.

2. Anonim Şirkette Temsil

Anonim şirket, sermayesi paylara bölünmüş, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu olan sermaye şirkettir. Anonim şirketin zorunlu organları genel kurul, yönetim

kurulu ve denetim kuruludur. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70 inci maddesine göre kurulan belediye şirketlerinde anonim şirketin genel kurul ve yönetim kurulunda yer alabilecek kişiler başlıklar halinde değerlendirilecek olup genel kurul tarafından seçilecek denetçilerin 6102 sayılı Kanununun 400 üncü maddesine göre S.M.M.M. veya Y.M.M. ruhsatı almış kişiler olabileceğinden ve belediyeyi temsil görevi olmadığından değinilmeyecektir.

2.1. Anonim Şirket Genel Kurulunda Temsil

Genel kurul tüm pay sahiplerinin temsil edildiği organdır. Belediye Kanunu'nun 38 inci maddesine göre belediyeyi temsille yetkisi organ belediye başkanı olduğundan anonim şirket genel kurulunda belediyeyi temsille yetkili kişi de belediye başkanı olacaktır. Belediye başkanı belediyeyi temsil yetkisini devredemediğinden belediye şirketinin genel kurulunda temsil yetkisini de herhangi birine devredemeyecektir.

2.2. Anonim Şirket Yönetim Kurulunda Temsil

Yönetim kurulu şirket esas sözleşmesiyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş bir veya daha fazla kişiden oluşan organdır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 359 uncu maddesinin 5 inci fıkrasında; "Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin pay sahibi olduğu şirketlerde, sayılan tüzel kişiler veya bunların gerçek kişi temsilcileri yönetim kuruluna seçilebilir." denildiğinden, belediyeyi temsille yetkili organ olan belediye başkanı şirket yönetim kurulunda temsilci olabilecektir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26 ncı maddesinde; "Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler." hükmü bulunmaktadır. Dolayısıyla büyükşehir belediyesi genel sekreteri, genel sekreter yardımcıları, daire başkanları ve müdürleri gibi yöneticiler anonim şirket yönetim kurulunda yer alabilecektir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 28 inci maddesi memurların görevli oldukları kurumların iştiraki olan anonim şirketlerin yönetim kurulunda yer alarak kurumlarını temsille görevlendirilmesine cevaz vermektedir. 5216 sayılı Kanun özel kanun olduğundan, büyükşehir belediyelerinin pay sahibi olduğu anonim şirketlerde sadece yönetici sıfatına sahip personel yönetim kurulunda yer alabilecekken, büyükşehir belediyesi olmayan diğer belediyelerin pay sahibi olduğu anonim şirketlerde yönetici konumunda olmayan memur kişiler de kurumlarını temsilen yönetim kurulunda yer alabilecektir.

Netice itibarıyla yönetim kurulu üyeliği görevinin belediye başkanı, meclis üyesi, memurlar, belediyede istihdam edilen sözleşmeli personel, belediye işçisi, belediye şirketi işçisi veya hem belediye hem de belediye şirketi ile bağı bulunmayan üçüncü bir kişi tarafından yerine getirilmesinde sakınca bulunmamaktadır. Belediye şirketlerinin yönetim kuruluna üye seçimi ve azli için Ticaret Bakanlığı'nın Ticaret Sicil

Müdürlüklerine gönderdiği yazısı gereği belediye meclisince bu doğrultuda karar alınması gereklidir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 367 ve 370 inci maddelerine göre esas sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla, düzenlenecek bir iç yönerge ile yönetim kurulu şirketin yönetimini kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devredebilecektir. Üçüncü bir kişiye devir halinde en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır. İç yönerge ile yapılan yetki devrinin ticaret siciline tescil edilmesi gereklidir. Aynı Kanununun 553 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında "Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar." denildiğinden, yetki devri yapılan kişinin seçiminde gerekli özen gösterilmişse yetki devrini yapan yönetim kurulu üyesi sorumlu tutulamayacaktır.

3. Limited Şirkette Temsil

Limited şirket, esas sermayesi belirli; borçlarından dolayı şirket malvarlığı ile sorumlu, ortaklarının ise sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlü olduğu şirkettir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70 inci maddesine göre kurulan belediye şirketlerinde limited şirketin genel kurulu ve müdürlüğünde yer alabilecek kişiler başlıklar halinde değerlendirilmiştir.

3.1. Limited Şirketin Genel Kurulunda Temsil

Limited şirketin genel kurulu da anonim şirkette olduğu gibi tüm pay sahiplerinin temsil edildiği organdır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38 inci maddesine göre belediyeyi temsille yetkisi organ belediye başkanı olduğundan, limited şirket genel kurulunda belediyeyi temsille yetkili kişi de belediye başkanı olacaktır. Belediye başkanı belediyeyi temsil yetkisini devredemediğinden belediye şirketinin genel kurulunda temsil yetkisini de herhangi birine devredemeyecektir.

3.2. Limited Şirket Müdür / Müdürler Kurulunda Temsil

Limited şirketin müdürler kurulu, şirket esas sözleşmesi veya genel kurulca belirlenecek olan gerçek veya tüzel kişi/kişilerden oluşacaktır. 6102 sayılı Kanununun 623 üncü maddesine göre, limited şirketlerde şirketin temsili şirket ortağına veya üçüncü kişiye verilebilir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 27 ve 28 inci maddeleri ile ihale kanunlarındaki kısıtlamalara uymak şartı ile belediye başkanı ve meclis üyeleri şirkete müdür olarak atanabilecektir.

Memur kişilerin limited şirketlerde müdür olarak görevlendirilip görevlendirilemeyeceği hususunda ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 28 inci maddesinde memurların ticari mümessil (temsilci) ve ticari vekil olamayacakları ifade edilmiş olup aynı maddenin "Görevli oldukları kurumların iştiraklerinde kurumlarını temsilen alacakları görevler hariç" denilmiştir. Anonim şirket yönetim kurulunda kurumlarını temsil ile yer alabileceklerini belirtmiştik, ancak 6102 sayılı Kanununun 623 üncü maddesinde de belirtildiği üzere; müdür, şirketin temsil organıdır. Yani limited şirkete müdür olarak atanacak bir memur kurumunun (belediyenin) değil de şirketin temsilcisi olacaktır. 657 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin devamında memurların özel hukuk tüzel kişilerine ait iş yerlerinde çalışamayacağı belirtilmiştir. Belediye şirketi özel hukuk tüzel kişisi olduğundan limited şirket müdürlüğü de şirketi temsil anlamına geldiğinden memur kişiler limited şirket müdürü olarak atanamayacaktır.

657 sayılı Kanununun 28 inci maddesinde sayılan ticari mümessil tanımı şirket müdürlüğü gibi düşünülmemelidir, zira ticari mümessil (temsilci) 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 547 nci maddesinde ticari işletme ile birlikte kendini de temsil etmektedir. Ayrıca 6102 sayılı Kanununun 631 inci maddesinde müdürlerin ticari mümessili görevden alabileceği belirtildiğinden, ticari mümessil tanımının şirket müdürlüğü gibi anlaşılmasının önüne geçilmiştir. Aynı durum büyükşehir belediyelerinin sahip ve ortağı olduğu limited şirketler için de geçerlidir. Çünkü 5216 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinde sayılan kişilerin yönetim kurulunda yer alabileceği hükme bağlanmış, şirket müdürlüğüne yer verilmemiştir.

Netice itibariyle belediye limited şirketinde müdürlük görevinin belediye başkanı, meclis üyesi, belediye daimi işçisi, belediye şirketi işçisi veya hem belediye hem de belediye şirketi ile bağı bulunmayan üçünü bir kişi tarafından yerine getirilmesinde sakınca bulunmamaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 629 uncu maddesi limited şirket müdürlerinin yetki devri konusunda aynı Kanununun 367 ve 371 inci maddesine atıfta bulunmuştur. Yani limited şirket müdürleri de anonim şirketlerin yönetim kurulunda olduğu gibi esas sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla, düzenlenecek bir iç yönerge ile şirketin yönetimini yetkileri sınırlı olacak şekilde ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını bırakabilecektir.

Anonim şirketlerdeki yönetim kurulu üyesi ataması ve değişikliğinde olduğu gibi limited şirketlere müdür atamalarında da belediye meclisince bu doğrultuda karar alınması gereklidir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA